

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי

תוכן עניינים

163	עבודת הדירקטוריון
163	גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד
164	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

עבודת הדירקטוריון

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 המשיך דירקטוריון הבנק את פעילותו בקביעת מדיניות הבנק והקווים העקרוניים לפעולתו, בקביעת הנחיות ובקיום פיקוח ובקרה על הפעילות השוטפת של הבנק. המליאה וועדותיה קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק. בתקופה זו התקיימו 9 ישיבות מליאת הדירקטוריון וכן 16 ישיבות של וועדות הדירקטוריון.

שינוי בהרכב הדירקטוריון

ביום 17 במרץ סיימה הגב' סמדר ברבר-צדיק את כהונתה כיו"ר הדירקטוריון.
ביום 23 בפברואר 2016 מונה מר יוסף לוי כדירקטור וביום 17 במרץ 2016 כיו"ר הדירקטוריון.
ביום 10 באפריל סיים מר מוטי בירן את כהונתו כדירקטור.
ביום 10 באפריל מונתה גב' זיווה ברק כדירקטורית.
ביום 12 ביולי מונה מר בן ציון (בנצי) אדירי כדירקטור.

גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד

במחצית הראשונה שנת 2016 לא חל שינוי בגילוי שניתן בדוחות הכספיים לשנת 2015 לגבי פעילותו של המבקר.

שינויים בהנהלה

ביום 31 במרס 2016 פרשה סמנכ"ל, חברת הנהלת הבנק, ממונה על הלשכה ליעוץ משפטי ומזכירת הבנק עו"ד גילה יחזקאלי מתפקידה.
עו"ד איה אשתר מונתה כסמנכ"ל, יועצת משפטית ראשית ומזכירת הבנק החל מיום 1 באפריל 2016.

ביום 17 באפריל 2016 מינה דירקטוריון הבנק את מר משה יגן לתפקיד ממלא מקום מנהל החטיבה הקמעונאית, סמנכ"ל וחבר הנהלת הבנק החל מיום 1 במאי 2016.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים הינם מנכ"ל הבנק מר יעקב מלכין והחשבונאי הראשי מר עופר סלפטר האחראי על החטיבה לחשבונאות.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים המכילות את הוראות SOX 302 מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות כל מנהלי החטיבות וחותמי משנה בכירים נוספים בבנק ורואי החשבון המבקרים של הבנק. הועדה דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על הנתונים בדוחות הכספיים וכן בליקויים משמעותיים שנתגלו במערך הבקרה על דוח כספי ומעקב אחר תיקונם. הדוחות הכספיים מוצגים לחברי ועדת הגילוי במלואם ומתקיים דיון בסוגיות מהותיות ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

דירקטוריון הבנק אחראי על בקרת העל בבנק ומאשר את הדוחות הכספיים של הבנק. דירקטוריון הבנק קבע כי ועדת ביקורת ומאזן (להלן: "ועדת הביקורת"), תבחן את הדוחות הכספיים ותמליץ בפניו על אישור הדוחות. הועדה מונה 7 חברים, מהם 5 דירקטורים חיצוניים. 6 מחברי הועדה הם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. בדיוני הועדה בנושא דוחות כספיים משתתפים, בנוסף לחבריה, גם רואי החשבון המבקרים של הבנק, סומך חייקין רואי חשבון ומופיעים בפניה המנכ"ל, החשבונאי הראשי והסרו.

דירקטוריון הבנק אחראי על בקרת העל בבנק ומאשר את הדוחות הכספיים של הבנק. דירקטוריון הבנק קבע כי ועדת ביקורת ומאזן (להלן: "ועדת הביקורת"), תבחן את הדוחות הכספיים ותמליץ בפניו על אישור הדוחות. הועדה מונה 7 חברים, מהם 5 דירקטורים חיצוניים. 6 מחברי הועדה הם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. שמות חברי הועדה ומיומנותם מפורטים בפרק "הדירקטוריון והנהלה" בדוחות הכספיים לשנת 2015. בדיוני הועדה בנושא דוחות כספיים משתתפים, בנוסף לחבריה, גם רואי החשבון המבקרים של הבנק, סומך חייקין רואי חשבון ומופיעים בפניה המנכ"ל, החשבונאי הראשי והסרו של הבנק.

במסגרת הליך אישור הדוחות, מקבלים הדירקטורים חברי ועדת הביקורת את טיטות תמצית הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח לפני ישיבת הועדה וכן חומר עזר, מצגות ומידע נוסף. במהלך הישיבה המתכנסת לדיון בדוחות הכספיים, ניתנת לדירקטורים האפשרות להפנות שאלות לחברי הנהלה המופיעים בפניה ולרואי החשבון המבקרים של הבנק, ולהעיר את הערותיהם לדוחות קודם שימליצו בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

ועדת הביקורת בוחנת את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שישמשו בדוחות הכספיים, את סבירות הנתונים, את המדיניות החשבונאית שיושמה, את השינויים שחלו בה, אם חלו ואת הטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים. כן בוחנת הועדה את יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה. הועדה דנה בין היתר בחובות בעייתיים, בשווי החזקות בניירות ערך, בהוצאות להפסדי אשראי של הבנק, בחשיפות לסיכונים ובדרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים.

בין היתר, מקבלת ועדת הביקורת דוח ומקיימת דיון, על ליקויים משמעותיים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו. כמו כן, מקבלת הועדה דוח על כל תרמית, אם וככל שנמצאה, בה מעורבת הנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, מידע זה נמסר גם ליו"ר הדירקטוריון, כנדרש בהוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים (הצהרה לגבי גילוי). בתום הדיון ממליצה הועדה בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

חברי הדירקטוריון מקבלים טיטות תמצית הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח מספר ימים לפני הישיבה הדנה בדוחות הכספיים.

בישיבה זו, משתתפים כל חברי הנהלת הבנק ורואי החשבון המבקרים. במסגרת הדיון במליאה מציג המנכ"ל את תוצאות הפעילות שהוצגו בדוחות הכספיים וכן מידע מפורט ונתוני עזר נוספים. בדיון משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים ככל שנשאלו. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

פרטים נוספים

166	יחסי עבודה והסכמי עבודה קיבוציים
166	שירותי תפעול
166	הסכמים מהותיים
167	הליכים משפטיים
167	דירוג הבנק
167	חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית

יחסי עבודה והסכמי עבודה קיבוציים

יחסי העבודה בבנק מוסדרים באמצעות הסכם קיבוצי מורחב שנחתם ב-1965 עם נציגות העובדים - ועד העובדים הארצי והסתדרות העובדים הכללית החדשה ומתעדכן מדי תקופה בהסכמי שכר שנתיים. חברי הנהלת הבנק ומספר מצומצם של עובדים בתפקידים ייחודיים מועסקים בהסכמים אישיים. לבנק "ספר תפקוד" הקובע את רשימת התפקידים, טווחי השכר שלהם ונלווי השכר הצמודים אליהם. תוקף הסכם השכר שנחתם במרץ 2014 פג במרץ 2016 ומשא ומתן החל. בחודש מאי 2016 הודיעה הסתדרות העובדים הכללית על סכסוך עבודה בבנק שנכנס לתוקף ב-22 במאי 2016. הנהלת הבנק ונציגות העובדים ממשיכים בניהול משא ומתן על הסכם שכר חדש.

שירותי תפעול

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע

שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות חברת מתף-חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. חלק מהשירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. מתף נותנת שירותי מיחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלוקה דואר ועוד). שירותי המיחשוב ניתנים לכל הבנקים בקבוצת הבנק הבינלאומי. מתף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המיחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גירסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחיידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרייקטים עתידיים. הבנק משלם לחברת מתף חלק מהוצאותיה המיוחסות לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה ואת עלויות הסבת מערך המיחשוב המיוחסות לו בהתאם לפריסה רב שנתית. החל ממועד ההסבה הבנק אינו משקיע ואינו מהוון השקעות בחומרה ובפיתוח למעט מקרים בהם מבוצע פיתוח על ידי מתף על פי דרישת הבנק ולשימוש הבלעדי.

הסכמים מהותיים

בחודש נובמבר 2015 זכה הבנק במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון. במכרז נקבעו, בין היתר, התנאים למתן אשראי ולניהול חשבון לעובדי מערכת הביטחון, אוכלוסייה הכוללת את אנשי הקבע וגמלאי צה"ל, אזרחים עובדי צה"ל, עובדי משרד הביטחון וגמלאיו, יחידות הסמך של משרד הביטחון וגמלאיהן ואת הזכאים לקיצבאות שיקום. תקופת ההסכם על פי המכרז הינה ל-7 שנים החל מחודש יוני 2016. במכרז נקבע, בין היתר, כי הבנק יעמיד הלוואות לאוכלוסייה שצוינה לעיל בהתאם להפניות שיפנה משרד הביטחון. תנאי הריבית ללקוח יקבעו על ידי משרד הביטחון ועל פי תנאי המכרז הוא זה שיישא בכל הפסדי האשראי. משרד הביטחון ישלם לבנק או יקבל ממנו את הפרש בין הריבית שישלם הלקוח ובין הריבית שהציע הבנק במכרז לגבי כל סוג של הלוואות. כחלק מתנאי המכרז, נכללו גם הזכויות להפעלת סניפי הבנק במחנות צה"ל. למשרד הביטחון ניתנה האפשרות לבחור בהפעלתם של חלק מן הסניפים. במסגרת זו סוכם כי הבנק ימשיך להפעיל את הסניפים בפריסה הנוכחית. הזכייה במכרז מאפשרת לבנק הזדמנויות עסקיות להרחבת פעילותו בקרב אוכלוסיית המכרז והגדלת חלקו באוכלוסיות נוספות.

מכרז החשב הכללי להעמדת הלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה

בחודש ינואר 2016, זכה הבנק בשותפות עם מיטב ד"ש גמל ופנסיה (להלן "מיטב ד"ש") במכרז החשב הכללי במשרד האוצר לבחירת שותפויות פיננסיות להעמדת הלוואות לעסקים קטנים בערבות המדינה, ההלוואות שתינתנה במסגרת הקרן החדשה מחליפות את ההלוואות ניתנות במסגרת הקרן הנוכחית שפעילותה תסתיים בחודש אפריל 2016. הבנק ומיטב ד"ש צפויים להעמיד אשראי לעסקים קטנים ובינוניים ב-4 השנים הקרובות.

הליכים משפטיים

בדבר תביעות משפטיות ראה ביאור 9. לתמצית הדוחות הכספיים.

דירוג הבנק

חברת "מידרוג" דירגה את האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג a1.il אופק יציב, את פיקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1.il, את הפיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aa2.il אופק יציב, ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג Aa3.il אופק יציב.

חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, של הבורסה לניירות ערך ושל רשות הגבלים העסקיים. רגולציה נוספת בנושאים יחודיים מטילה על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, רגולציה העוסקת בפעילות מול תושבי חוץ כגון ה-FATCA וכיו"ב. קבוצת הבנק פועלת תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליה כאמור. להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ו-2016

ביום 19 ביולי 2016 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ו-2016. בהתאם לכללים, הבנקים נדרשים לצרף אחת לשנה מיוזמתם למסלול הבסיסי, בהודעה ללקוח, לקוח המסווג כ"אזרח ותיק" או כ"אדם בעל מוגבלות" ואשר עפ"י הקריטריונים שנקבעו בכללים צפוי להרוויח מהמעבר למסלול הבסיסי. הלקוח רשאי לבטל צירופו למסלול כאמור.

בנוסף, שולבו בכללים מגבלות על מחירי עמלות בקשר עם מסירת מסמכים מסוימים לאחר סגירת החשבון ושינוי מועד פירעון של הלוואה לדיור, וכן הוטל פיקוח ונקבע מחיר מרבי לעמלת דוחות סטנדרטיים לבקשת לקוח הנגבית מיחידים ועסקים קטנים בצו הבנקאות (שירות ללקוח)(פיקוח על שירות דוחות סטנדרטיים לבקשת לקוח), התשע"ו-2016.

מכתב בנק ישראל בעניין צעדים בתחום העמלות

במכתב מיום 24 בינואר 2016 הודיע בנק ישראל, כי במסגרת טיפולו בעמלות חריגות בכוונתו לערוך במהלך שנת 2016 סריקה מקיפה של כל התעריפים בגין השירותים הבנקאיים הכלולים בתוספת הראשונה לכללי העמלות הנ"ל, במטרה לאתר ולטפל בעמלות אלה. הנחיות ספציפיות יינתנו לתאגידים הבנקאיים בהתאם לממצאי הסריקה.

תזכיר תקנות הביטוח הלאומי (חיסכון ארוך טווח לילד), התשע"ו-2016

ביום 21 ביוני 2016 הפיץ משרד האוצר את התזכיר הנ"ל, שעניינו יצירת חסכון ארוך טווח לכל ילד מכספי קצבאות ילדים של ביטוח לאומי. בהתאם לתזכיר, המוסד לביטוח לאומי יפקיד מדי חודש סכום של 50 ₪ לחשבון חסכון ייעודי על שם הילד, שניתן למשיכה מגיל 18. לכספים אלה ייוספו סכומים חד פעמיים שיופקדו על ידי הביטוח הלאומי בהגיע הילד לגיל 18, ובמקרה בו הילד יבחר לדחות את מועד משיכת הכספים- בהגיעו לגיל 21. הגופים הפיננסיים שיוכלו לפתוח חסכונות כאמור ייקבעו במסגרת מכרז. ברירת המחדל תהיה ניהול כספי החיסכון בקופת גמל להשקעה, אלא אם ההורים יבחרו להשקיע הכספים בבנק. על פי מסמך עקרונות ליישום ומודל פיננסי, שהופץ על ידי משרד האוצר, דמי הניהול יהיו אחידים לכל הקופות, ובכל הקשור לבנקים- הנושא יידון בוועדת המכרזים. המדינה תישא בעלויות דמי הניהול עד הגיע הילד לגיל 21, ולאחר מכן דמי הניהול יישארו קבועים.

הוראת ניהול בנקאי תקין - מס' 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 21 ביוני 2015 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. ההוראה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. הדיווח יכלול מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 28 בפברואר 2016 וחלה על יחידים ועסקים קטנים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 21 בדצמבר 2014 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. עיקרי התיקון הם הרחבת האפשרות לבצע תהליכי סגירת חשבון או העברת פעילות

באמצעות ערוצי תקשורת נוספים וכן מסירת מידע ללקוח במתכונת דומה לזו שנקבעה בהוראות בנק ישראל מס' 425 בנוגע לדוחות השנתיים ללקוחות. ההוראה נכנסה לתוקף באופן מלא ביום 28 בפברואר 2016 וחלה על יחידים ועסקים קטנים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 454 - פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור

ביום 21 ביוני 2015 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור. מטרת התיקון היא להרחיב את תחולת ההסדר הקיים בהוראה, לקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הרבית לפיה מחושב רכיב ההיוון וליצור אחידות, ככל הניתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדיור לבין פירעון מוקדם של אשראי שאינו לדיור. לפי התיקון יחול ההסדר הקבוע בהוראה על הלוואות שניתנות לאנשים פרטיים או לעסקים זעירים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור, לעומת הנוסח הקודם שחל רק על הלוואות שסכומן המקורי אינו עולה על 750 אלף ש"ח ושניתנו לתקופה של 6 חודשים לפחות ("הלוואות מוגנות"). כמו כן, לגבי ההלוואות המוגנות נקבע מנגנון חדש לחישוב רכיב ההיוון, המבוסס על הרבית הממוצעת ומנטרל את פרמיית הסיכון של הלוואה במקרה של פרעון מוקדם. בנוסף, לגבי כל ההלוואות הורחבו דרישות הגילוי ללקוח, בין היתר, באמצעות מתן דף הסבר גם בעת מתן ההלוואה. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2016.

בתאריך 11.7.16 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון לנב"ת, בו הובהר, בין היתר כי פירעון מוקדם של הלוואות שניתנו לפני 1.4.16 ייעשה לפי סיווג הלקוח (איש פרטי/עסק זעיר/אחר) במועד הפרעון, ואילו פרעון מוקדם של הלוואות שניתנו לאחר המועד הנ"ל ייעשה לפי סיווג הלקוח שנקבע במועד מתן ההלוואה. כמו כן, נקבע כי הצגת נוסחת רכיב ההיוון ואופן חישובה יעשה באינטרנט במקום בדף ההסבר.

צעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט)

ביום 30 ביוני 2015 הפיץ בנק ישראל הוראות להטמעת כרטיסי חיוב (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב, כמפורט להלן-

1. במסגרת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 470 נוספו להוראה שני פרקים - פרק "כרטיס חיוב מידי וכרטיס נטען" הכולל התייחסות למועדי העברת הכספים בעסקאות חיוב מידי (מחיוב מחזיק הכרטיס ועד לזיכוי בית העסק), וכן לאופן הגילוי ללקוח על עסקאות חיוב מידי, לרבות במסגרת חשבון העו"ש. פרק "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" ("כרטיסים חכמים") הכולל הוראות למעבר מערך כרטיסי החיוב (הנפקה, סליקה, מכשירים אוטומטיים) לתקן EMV.

התיקונים להוראה נכנסים לתוקף בהדרגה, החל מה- 1 באוקטובר 2015 ועד ל- 31 בדצמבר 2018. 2. מכתב המפקח על הבנקים בעניין הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מידי (דביט)- התאגידים הבנקאיים נדרשים לנקוט בפעולות אקטיביות מול לקוחות חדשים וקיימים, לשם הצעת כרטיס חיוב מידי, וכן לנהל מעקב ודיווח תקופתי ביחס להפצת כרטיסי חיוב מידי לבנק ישראל.

3. צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מידי) (הוראת שעה), התשע"ה-2015 - העמלה הצולבת לעסקאות בחיוב מידי הוכרזה כעמלה בפיקוח ומחירה יקבע על 0.3% (לעומת עמלה צולבת ממוצעת של 0.7% הנהוגה כיום לעסקאות בחיוב רגיל), החל מיום 1 באפריל 2016 לתקופה של שנה, על מנת לאפשר היערכות לקביעת העמלה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. הצו פורסם ביום 26 באוגוסט 2015.

כמו כן, ביום 28 ביוני 2015 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015. התיקון, שנכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2015, כולל בין היתר הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיסי חיוב

מידי, לרבות איסור על גביית דמי כרטיס בעד כרטיס חיוב מידי שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי, וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המידי. הבנק נערך ליישום ההוראות.

חוזר בנק ישראל בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

ביום 9 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת נוהל בנקאי תקין 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. בהתאם לחוזר צומצמה הגדרת ההון להון רובד 1, ובכך הוקשחו המגבלות על מתן אשראי ללווה ולקבוצת לווים. כמו כן שונתה המגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי, והיא תעמוד על 15% מההון האמור במקום על 25%. מועד התחילה של התיקונים להוראה היה ב-1 בינואר 2016, למעט לעניין השינוי בהגדרת ההון, אשר הפחתתו תתבצע באופן מדורג, על פני 12 רבעונים, עד ל-31 בדצמבר 2018.

טיטת תזכיר חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 20), התשע"ה-2015

הטיטת, אשר הופצה ביום 3 בספטמבר 2015, כוללת מספר נושאים, וביניהם-
1. קביעת חזקה הניתנת לסתירה לפיה סירוב מצד תאגיד בנקאי לתת שירות ייחשב כסירוב סביר אם הוא נובע מאי-היענותו של הלקוח למסור פרטים הנדרשים על פי הוראות דין ובעיקר צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411. בנוסף, סירוב מצד תאגיד בנקאי למתן שירותים בהתקיים יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור, יחשב אף הוא כסירוב סביר לעניין סעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
2. הרחבת ההסדר לביטול שעבודים שנוצרו להבטחת חוב שכבר נפרע גם ביחס להערות אזהרה ולהתחייבויות לרישום משכנתא שנרשמו להבטחת אותם חיובים תוך מתן אפשרות ללקוח למחוקם בעצמו, לרבות הסמכת המפקח על הבנקים להטיל עיצום כספי בגין הפרת חובה זו (חלף עבירת הקנס הקבועה כיום).
3. תיקון הגדרת "לקוח" בהקשר לעמלות, באופן שיאפשר הגדרת יחיד המנהל חשבון למטרת עסק כ"עסק קטן" או "עסק גדול" עפ"י מחזור עסקיו, בהתאם לתיקון שכבר הוכנס בכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008 וכניסתו לתוקף הושעתה עד לתיקון הנ"ל בחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
4. הסמכת המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות מקבלת שירותים וכן שיעורי רביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פיקדונות שיקליים והנגבות בפועל מלקוחות בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.

טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין 450 בעניין הליכי גביית חובות

ביום 7 באפריל 2016 פרסם בנק ישראל טיטת מתוקנת של הוראת נוהל בנקאי תקין בעניין הליכי גביית חובות, שמטרתה להסדיר את הפעולות שעל התאגיד הבנקאי לנקוט בתחום יחסי בנק לקוח ולהביא להגברת ההוגנות והשקיפות בהליכי גביית חובות. בין עיקרי הטיטת- דרישה לקביעת מדיניות לטיפול בגביית חובות מלקוחות, הקמת פונקציה ייעודית לעניין זה, קביעת תקרת רבית פיגורים בגין הלוואה, לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון, והגילוי הנאות הנדרש.

טיטות הוראות בנק ישראל בנושא בנקאות בתקשורת

בנק ישראל פרסם ביום 12 ביולי 2016 טיטת מעודכנת של הוראת ניהול בנקאי תקין 367 בנושא "בנקאות בתקשורת", וביום 17 ביולי 2016 טיטות מעודכנות של תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 420 בנושא משלוח

הודעות בתקשורת וחוזר המפקחת על הבנקים בנושא סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם.

מטרת ההוראה החדשה ותיקון ההוראות הקיימות הינה הסרת חסמים קיימים להמשך התפתחות הבנקאות הדיגיטלית ומתן גמישות בהתאם לטכנולוגיה המשתנה, תוך הרחבת מגוון השירותים והמוצרים שניתן יהיה להציע ללקוחות באופן מקוון.

ההוראה החדשה ותיקון ההוראות הקיימות כוללים הקלות ושינויים, בין היתר בנושאים הבאים - פתיחת חשבון חדש ללא הגעה לסניף, הצטרפות לשירותי בנקאות בתקשורת באופן מקוון, הסכמים מקוונים, העברות ותשלומים באופן מקוון, עדכון פרטי הלקוח ללא הגעה לסניף, שירותי ריכוז מידע (אגרגציה), התכתבות עם הבנק באמצעות הדואר האלקטרוני וקבלת הודעות מהבנק שלא בדואר רגיל.

לצד ההקלות, הוראת ניהול בנקאי תקין 367 מטילה על הבנקים אחריות מוגברת לניהול הסיכונים הכרוכים בהרחבת הפעילות הבנקאית מרחוק ולהגנה על המידע של הלקוחות, לרבות הוספת בקרות, ניטור פעולות חריגות, משלוח התראות ללקוחות והדרכת לקוחות.

בנוסף, במסגרת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 420 נוספה חובה על הבנקים להודיע באמצעות מסרון ללקוח סורבו חמישה שיקים בחשבונו או שהוטלה הגבלה על חשבונו.

מיזם לאיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים

ביום 19 במאי 2016 פורסמה על ידי בנק ישראל טיוטת נוהל בנקאי תקין בנושא המיזם לאיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים. מיזם זה, אשר יופעל באמצעות פלטפורמה אינטרנטית של הפיקוח על הבנקים, נועד לסייע ללקוחות הבנקים ולירשיהם לסייע באיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים. טיוטת ההוראה מסדירה היבטים שונים הנוגעים להפעלת המיזם, לרבות גורמי הטיפול בלקוחות, תהליכי הזיהוי שיידרשו לשם מסירת מידע או קבלת כספים וכיו"ב.

חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו-2016

החוק פורסם ביום 10 בינואר 2016.

החוק מבטל את הצורך בשינוע פיזי של שיקים, אחסון ואחזור שלהם, ובכך מייעל את תהליך הסליקה, ומאפשר לעשות שימוש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים לצורך הפקדת שיקים, מסדיר את אופן החזרתו של שיק שלא כובד ואת קבילותו של השיק הממוחשב בהליך המשפטי. היקף האחריות של הבנק כלפי לקוחו לא ישתנה בשל שינוי שיטת הסליקה. תחילתו של החוק תוך 6 חודשים ממועד פרסומו. עד 18 חודשים ממועד תחילת החוק ניתן יהיה במקביל לסלוק הן פיזית והן אלקטרונית, ולאחר מכן ניתן יהיה לסלוק שיקים רק בדרך אלקטרונית.

הצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו - 2016

ההצעה התקבלה בקריאה ראשונה ביום 9 במרס 2016, וכוללת רפורמה מקיפה בדיני חדלות הפירעון, תוך קביעת מסגרת חקיקתית אחת הכוללת את שני סוגי החיובים - תאגידים ויחידים, והתייחסות להיבטים הייחודיים הנוגעים לכל אחד מהם. ההצעה כוללת, בין היתר, את החידושים הבאים:

הגדרת חדלות פירעון תהיה לפי המבחן התזרימי, וחדל הפירעון הוא מי שאינו יכול לשלם את חובותיו במועד, וזאת במקום המבחן המאזני הנוהג כיום;

נושה עתידי לא יהיה רשאי להגיש בקשה לפתוח בהליכים, אלא בניסיונות בהן החייב פועל במטרה להונות את נושיו;

בית המשפט המוסמך לעניין הליכי חדלות פירעון של יחיד יהיה בית משפט השלום ואילו הליכי חדלות פירעון של תאגיד ימשיכו להתנהל בפני בית המשפט המחוזי; לגבי תאגידים, בית המשפט הוא שיחליט בדבר הדרך המתאימה לטיפול בחדלות הפירעון של התאגיד - הליכי שיקום או הליכי פירוק; לגבי יחידים, ההליכים יתנהלו בפני בית משפט השלום או גורמים מנהליים, בהתאם להיקף חובות החייב. בתקופת בדיקה, ייבחן מצבו הכלכלי של החייב והתנהלותו, ותחול הקפאת הליכים, בתום תקופת הבדיקה תיקבע לחייב תכנית שיקום, שעם השלמתה יופטר היחיד מחובותיו. אם ליחיד אין יכולת לשלם לנושיו הוא יופטר באופן מיידי; הרוב המכריע של החובות בדין קדימה יבוטל; בעל שעבוד צף יוכל להפירע רק לסכום השווה ל-75% משווי הנכסים הכפופים לשעבוד הצף, למעט אם השעבוד הצף נרשם טרם לפרסום החוק, כפוף לתנאים המפורטים בהצעה; נושה מובטח לא יהיה זכאי לקבל את רבית הפיגורים על החוב המובטח ממימוש הנכסים המשועבדים, אלא רק לאחר שהחובות של הנושים הרגילים נפרעו במלואם; דירקטורים בתאגיד הנמצא בחדלות פירעון נדרשים לנקוט באמצעים סבירים לצמצום היקפה של חדלות הפירעון; שר המשפטים ימנה ממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי, אשר יהיה בעל סמכויות אכיפה ביחס לעבירות הקשורות להליכי חדלות פירעון.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה-2015

ביום 17 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק המשכון. ההצעה באה לעגן רפורמה מקיפה בדיני השעבודים ולהחליף את הוראות חוק המשכון הקיים ופקודת החברות לעניין זה. בין השינויים המרכזיים בהצעה- זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" - החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 אשר יחליף את חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002. החוק מסדיר את הקמתה של מערכת לשיתוף בנתוני אשראי, שבמרכזה מאגר ציבורי של נתוני אשראי שיוקם, ינוהל, ויופעל על ידי בנק ישראל. במסגרת החוק מספר שינויים מרכזיים, ביניהם: הורחב היקף המידע שיימסר ויתקבל אודות לקוחות הבנק. היקף זה ייקבע, בהמשך, על ידי שר המשפטים, בהסכמת הנגיד ושר האוצר; במאגר ישמרו נתוני אשראי על לקוח, אלא אם כן ביקש שלא ייאסף עליו מידע; בעל רישיון שירות נתוני אשראי יהיה רשאי למסור דוח אשראי לנותן אשראי בתנאי שקיבל את הסכמת הלקוח למסירת דוח אשראי אודותיו; הטלת אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד בגין הפרה של הוראות החוק, והסמכת הממונה על שיתוף בנתוני אשראי, שמונה על ידי הנגיד, להטיל עיצום כספי בגין ההפרות המנויות בסעיף 85 לחוק. על מנת להבטיח שביום עליית המאגר הציבורי כאמור יהיה בו היקף נתונים מספק שיאפשר את הפעלתו, פרסם בנק ישראל ביום 21 ביוני 2016 הוראת שעה בענין שמירת מידע לצורך מסירתו למאגר. בהתאם להוראה, נדרשים הבנקים וחברות כרטיסי האשראי לשמור את המידע הנדרש לשם מסירתו למאגר החל מחודש מאי 2016. הוראת השעה מפרטת את שדות הנתונים ופורמט שמירת המידע הנדרשים.

הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 3), התשע"ה-2015 ("הצעת חוק אשראי הוגן") הצעת החוק אושרה בקריאה ראשונה ב-27 ביולי 2015. ההצעה באה בהמשך להמלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, ומטרתה להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לאלה החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. על פי התיקון המוצע, כלל הוראות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, לרבות הוראות הקשורות בתהליך מתן האשראי וגבייתו, יחולו גם על מלווים מוסדיים, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לגרוע מחובותיו של מלווה מוסדי לפי חוק אחר. בהתאם להצעה, תיוסוף הגדרה לשיעור עלות האשראי המרבי, ותיקבע נוסחה אחידה לחישוב תקרת הרבית לכל הגופים אשר נותנים אשראי ליחידים או לתאגידים מסוג שייקבע על ידי שר המשפטים.

הגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים

הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים ותזכיר החוק להגברת ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק הבנקאות בישראל, התשע"ו-2016

ביום 6 ליולי 2016 פורסמו המלצות הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים, בראשות עו"ד דרור שטרם, אשר הוקמה במטרה להמליץ על הצעדים הנדרשים להגברת התחרות בתחומים הנ"ל. במקביל הופץ תזכיר חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק הבנקאות בישראל, התשע"ו-2016, שמטרתו ליישם את המלצות הועדה.

בין עיקרי התזכיר המוצע: תאגיד בנקאי אשר סך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל ("תאגיד בנקאי גדול") לא יעסוק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב ובסליקתם, לא ישלוט ולא יחזיק אמצעי שליטה בתאגיד העוסק בתפעול הנפקה או בסליקה כאמור (יהיה רשאי לתפעל הנפקת כרטיסי חיוב באמצעות אחר). תחילת המגבלות הנ"ל על תאגיד בנקאי גדול - שלוש שנים מיום פרסום החוק, ובתנאים מסויימים - ארבע שנים ממועד פרסום החוק. נכון למועד פרסום התזכיר סך הנכסים המאזניים של הבנק נמוך מ-10% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל.

על מנת לסייע לשחקנים חדשים, לרבות חברות כרטיסי האשראי המופרדות, להתחרות בתאגידים הבנקאיים הקיימים, הוצע ליתן בהוראת שעה מוגבלת בזמן, "הגנות יוקא" וביניהן איסור על תאגיד בנקאי גדול לשנות את תנאי כרטיס האשראי של לקוחותיו, איסור על תאגיד בנקאי להגביל את החברה המתפעלת את ההנפקה מלהשתמש במידע המצוי בידה, ומגבלות נוספות בהנפקת כרטיסי חיוב על תאגיד בנקאי גדול לתקופה של חמש שנים ממועד הפרדת הבעלות. התזכיר כולל בנוסף הוראות החלות על כל התאגידים הבנקאיים ואשר תכליתן הגברת התחרות בשוק אספקת השירותים הבנקאיים והפיננסיים וביניהן העברת מידע יומי אודות היתרות בחשבון עו"ש, דרישה כי תאגיד בנקאי יציג בפני לקוחותיו את כרטיסי החיוב של כלל המנפיקים ותנאיהם.

בתזכיר נקבעו גם הוראות ביחס למבנה ההחזקות בתאגידים כדוגמת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ("שב"א") שערב יום התחילה הוכרזו כמערכת מבוקרת. לפי המוצע, גוף פיננסי יוכל להחזיק בתאגיד מהסוג הנ"ל בשיעור שלא יעלה על 10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה. החזקת אמצעי שליטה מעבר לאמור, לא תקנה למחזיקים זכויות מעבר לזכויות שמקנה החזקה בשיעור המותר. כמו כן נקבעו מגבלות, בתנאים מסויימים, לענין אופן מינוי דירקטורים בחברה כאמור. תחילת הוראה זו-18 חודשים ממועד פרסום החוק. שר האוצר רשאי להאריך, לסוג מקרים או למקרה מסוים, כל מועד שיקבע בחוק.

עוד הוצע להקים ועדת יישום בראשות מנכ"ל משרד האוצר שתפקידיה, בין היתר, לבחון תקופתית את מצב התחרות בשוק הבנקאות, לבחון מתן המלצה להרחבת האיסורים על תאגידים בנקאיים נוספים, לבחון את הצורך בהקמת חברה מקבילה לשב"א ועוד.

התזכיר מציע להוסיף לתחומי הפעולה של תאגידים בנקאיים המנויים בחוק הבנקאות (רישוי) מכירת שירותי מחשוב ותפעול והשכרת מקרקעין לצרכי מחשוב ותפעול בתנאים הקבועים בתזכיר.

המלצות הועדה כוללות נושאים נוספים אשר יוסדרו בנפרד, עליהם נמנים הפיקוח על גופים שאינם גופים מוסדיים שפועלים בתחום מתן האשראי החוץ בנקאי ותחום הבנקאות הזעירה אשר כולל גמ"חים ואגודות אשראי. ביחס לנושאים אלה פורסמו הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), בתשע"ו-2016 ותזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותי אשראי ופקדון), התשע"ו-2016.

עוד מהמלצות הוועדה, - חיוב כל התאגידים הבנקאיים לבטח את הפקדונות המופקדים בהם ברשות המבטחת; התרת שיתוף פעולה בין תאגידים בנקאיים לא גדולים, בינם לבין עצמם או עם גופים חוץ בנקאיים אחרים, באיגום משותף של משאבים טכנולוגיים, בכפוף לתנאים שיקבע הפיקוח על הבנקים (בהיבטי אבטחת המידע) ולהוראות חוק ההגבלים העסקיים; אסדרת מכלול שירותי התשלום בהתבסס על אסדרה בינלאומית; תנאי גישה למערכות תשלומים מבוקרות ומתן יכולת ללקוחות לחיפוש והשוואת עלויות בין הבנקים באופן דיגיטלי.

טיטוט מכתב בנק ישראל מיום 14.6.16 בעניין מתווה להקמת בנק חדש בישראל: מדיניות חדשה של הפיקוח על הבנקים להסרת חסמי כניסה

כחלק מהצעדים שהפיקוח על הבנקים מקדם להגברת התחרות במערכת הבנקאות בישראל וכתמיכה בשינויים שהותוו בוועדה לקידום התחרות בשווקים הפיננסיים, פרסם בנק ישראל טיטוט מתווה להסרת חסמים להקמת בנקים חדשים בישראל, לרבות הקלות לחברות כרטיסי אשראי מתוך כוונה להקל עליהן להפוך לבנק או לבנק דיגיטלי במידה וירצו בכך.

צעדי המדיניות שפורטו ע"י בנק ישראל בטיטוט המכתב הנ"ל, מסירים חסמים משמעותיים שהיו עד היום להקמת בנק חדש בישראל, בתחום של מערכות טכנולוגיות, הצורך בסינוף, דרישות הון, ויצירת תהליך מקל יותר לקבלת רישיון בנק. בנוסף הוצעו תמריצים חיוביים כגון האפשרות לבנקים דיגיטליים לעסוק בשיווק ביטוח, שיסייעו להקמת הבנק החדש.

מסמך בנק ישראל מיום 18.7.16 בעניין עקרונות וצעדים נלווים לפיתוח פרוטוקול לביצוע עסקה בכרטיס חיוב והשימוש בו

כחלק מקידום התחרות בשוק כרטיסי החיוב ובמסגרת הוועדה שהוקמה לכרטיסי חיוב, פרסם בנק ישראל מסמך שמטרתו לאפשר כניסה של שחקנים חדשים לכל אורך שרשרת ביצוע העסקה בכרטיס חיוב. מסמך העקרונות כולל בין היתר החלטות אימוץ תקנים בינלאומיים, קביעת אפיון מרכזי אחיד של הפרוטוקול שיאפשר מעבר קל בין השחקנים בכל מקטע לאורך שרשרת ביצוע העסקה וכן המלצות לצעדים נלווים.

מכתב בנק ישראל בעניין התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל

ביום 12 בינואר 2016 הופץ מכתב בנק ישראל בעניין התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. בהתאם למכתב, סביבת הפעילות הכלכלית, הרגולטורית והטכנולוגית המשתנה של המערכת הבנקאית בישראל, עשויה להשפיע באופן מהותי על היקף הכנסות המערכת הבנקאית. עוד נאמר, כי ניתוח נתוני המערכת הבנקאית בישראל ושימוש במדדי ביצוע שונים מצביעים על רמת יעילות נמוכה בהשוואה למערכות בנקאיות במדינות מתקדמות אחרות. בהתאם לכך, ולהבטחת יציבות ארוכת טווח, נדרשים התאגידים הבנקאיים להתוות תכנית רב שנתית להתייעלות. התכנית תקבע פעולות ספציפיות בטווח של חמש השנים הקרובות וכן עקרונות התייעלות לטווח הארוך יותר. על מנת לעודד יישום תכנית התייעלות, הפיקוח יאשר

לתאגיד בנקאי, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים, דחיה במועד העמידה ביעדי הלימות ההון שנקבעו לו, בגובה השפעת הקיטון הצפוי במועד אישור התכנית בהון הרגולטורי בגין העלויות המוגדרות הכרוכות בתכנית ההתייעלות.

כמו כן כולל המכתב הוראות לעניין הטיפול החשבונאי בהתייעלות ארוכת טווח הכוללת תכנית פרישה מרצון. ההקלות המפורטות במכתב יחולו על תכניות התייעלות שיאושרו החל מיום פרסומו ועד ליום 31 בדצמבר 2016.

שוק ההון

א. קרנות נאמנות

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014, ביום 30 ביולי 2014 פורסם חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014. התיקון מסדיר, בין היתר, את האפשרות להציע לציבור בישראל יחידות של קרן חוץ, אשר קיבלו אישור הגוף המפקח במדינת המוצא שלהן ובכלל זה מאפשר לשר האוצר לקבוע הוראות לעניין תשלום עמלת הפצה על ידי מנהל קרן החוץ. החוק נכנס לתוקף 3 חודשים ממועד פרסומו, אולם הפרק המסדיר הצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף במועד כניסתן לתוקף של תקנות, אשר נועדו להבטיח את עניינו של ציבור המשקיעים בישראל. תקנות כאמור פורסמו ביום 5 במאי 2016 וייכנסו לתוקף בתוך 6 חודשים ממועד פרסומו, כך שתיקון החוק העוסק בהצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף ביום 5 בנובמבר 2016.

ב. הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 60) (שינוי מבנה הבורסה), התשע"ו - 2016

ביום 13 ביולי 2016 פורסמה הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 60) (שינוי מבנה הבורסה), התשע"ו - 2016 (להלן: "הצעת החוק"), שמטרתה היא להסדיר שינוי מבנה הבעלות של הבורסה והמסלוקות תוך הפרדת הבעלות בבורסה ובמסלוקות מהחברות בהן והפיכתן לחברות למטרות רווח. לאחר השינוי המבני, הגישה למסחר ו/או לסליקה לא תהא עוד תלויה בקיומן של זכויות בעלות בבורסה ו/או במסלוקות אלא תהא מבוססת על התקשרות חוזית בין הבורסה ו/או המסלוקות לבין חברים פוטנציאליים. הצעת החוק מסדירה את הרישוי, ההחזקה ואת אופן ניהול הבורסה ו/או המסלוקות לאחר השינוי.

הצעת החוק קובעת כי חבר בורסה או תאגיד בנקאי לא יהיו רשאים לקבל היתר החזקה מעל 5% או היתר שליטה בבורסה ובמסלוקות לאחר שינוי מבנה הבעלות.

הצעת החוק מוסיפה וקובעת כי התמורה ממכירת אמצעי שליטה על ידי חברי הבורסה הקיימים מעבר לחלקם היחסי בהון העצמי של הבורסה, בהתאם לדוחותיה הכספיים לשנת 2015, תועבר לבורסה על מנת שתשמש להפחתת עמלות והשקעה בתשתיות טכנולוגיות בלבד.

על רקע טיטוט קודמות של הצעת החוק וכשלב מקדמי, ביום 30 ביולי 2015 אישרה האסיפה הכללית של הבורסה הצעה לתכנית הסדר בין חברי הבורסה הנוכחיים, בינם לבין עצמם ובינם לבין הבורסה, לשם יישומו של שינוי מבנה הבורסה והפיכתה לחברה למטרות רווח, בעלת הון מניות מסוג אחד בלבד; זאת, בדרך של הקצאת מניות לחברי הבורסה הנוכחיים, על בסיס מודל כלכלי, תוך ביצוע מספר התאמות (להלן: "תכנית ההסדר"). על פי המתווה שאושר חלקה של קבוצת הבנק יסתכם (לפני הקצאה לעובדים ונושאי משרה בבורסה) בכ 21.6%.

בנוסף, תכלול תכנית ההסדר מסגרת ליישומה של תכנית תגמול הוני לעובדים ולנושאי משרה בבורסה ובמסלוקות שבבעלותה כיום. תכנית הסדר, ככל שתהיה, כפופה בראש ובראשונה להשלמת הליכי חקיקה. בנוסף, אם וככל שהליכי חקיקה יושלמו ובכפוף לתנאים הסופיים שייקבעו בחקיקה, בכוונת הבורסה להביא תכנית הסדר מפורטת לאישור חברי הבורסה במסגרת הליך לפי סעיף 350 לחוק החברות.

הצעת החוק קובעת כי הבורסה תגיש לבית המשפט, בתוך שישה חודשים ממועד פרסומו של החוק, בקשה לאישור תכנית ההסדר. עם תום חמש שנים ממועד אישור תכנית ההסדר על ידי בית המשפט או עד מועד הנפקת מניות הבורסה לציבור ורישומן למסחר, ככל שיונפקו, לפי המוקדם, לא יהיו רשאים חברי הבורסה הנוכחיים להחזיק אמצעי שליטה בבורסה בשיעור העולה על 5%. במהלך תקופה זו לא יקנו החזקות באמצעי השליטה, מעל השיעור המותר בחוק, זכויות כלשהן הצמודות להחזקות כאמור. בנוסף לאמור לעיל, הצעת החוק קובעת כי המסחר בבורסה יתקיים בימים ב' עד ו' בשבוע.

ממשל תאגידי וחברות

חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו - 2016

ביום 12 באפריל 2016 פרסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו - 2016. החוק כולל שני הסדרים עיקריים. האחד, קביעת מנגנון תאגידי לאישור התקשרות למתן תגמול לנושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי שההוצאה החזויה בגינו עולה על 2.5 מיליון ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן) בשנה. סכום התגמול מחושב במצטבר בכל החברות באותו אשכול פיננסי. המנגנון כולל אישור ועדת תגמול ובהעדרה ועדת ביקורת, אם קיימת כזו, אישור הדירקטוריון, ברוב של הדירקטורים החיצוניים/הבלתי תלויים (ככל שיש כאלו), ואישור אסיפה כללית. בתאגיד שהוא חברה ציבורית, לאישור האסיפה הכללית נחוץ רוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט. במסגרת הסדר זה נקבע כי בכל מקרה לא יאושר תגמול שההוצאה החזויה בגינו עולה על הסכום האמור אם הוא עולה על פי 35 מהתגמול הנמוך ביותר ששולם לעובד באותו תאגיד (לרבות עובדי קבלן המוגדרים בחוק) (להלן - "הגבלת היחס"). ההסדר השני, קביעה כי בהכנסה החייבת במס של תאגיד פיננסי לא יותרו ניכויים בשל שכר של נושאי משרה בכירה ועובדים בסכום כפול ההפרש בין עלות השכר לבין סכום של 2.5 מיליון ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן) בשנה, כאשר מתקרה זו יופחת גם סכום ההוצאה השנתי של הענקת מניות או זכות לקבלת מניות. הגדרת התאגידים הפיננסיים עליהם חל החוק כוללת, תאגידים בנקאיים, מבטחים, חברות לניהול קופ"ג, חברות לניהול קרנות נאמנות, חברות לניהול תיקים, חברות שיעודן הנפקת מוצרי מדדים ותאגידים השולטים במי מהגופים האמורים ושמתיימים בהם קריטריונים נוספים שנקבעו בחוק.

החוק יחול על התקשרויות שיאושרו מיום פרסום החוק ואילך. התקשרויות שאושרו קודם לפרסומו טעונות אישור עד לתום חצי שנה מפרסום החוק. יצוין כי, על פי החוק, ההוראה המגבילה את השיעור המותר לניכוי בהכנסה החייבת של תאגידים פיננסיים תיכנס לתוקף, לגבי התקשרויות שיאושרו לאחר פרסום החוק, ביום 1 בינואר 2017, ולגבי התקשרויות שאושרו קודם לפרסום החוק היא תיכנס לתוקף חצי שנה מפרסום החוק.

במהלך חודש יוני 2016 הוגשו לבג"צ שתי עתירות (שהדיון בהן אוחד) בענין החוק, האחת על ידי איגוד הבנקים והשניה על ידי איגוד חברות הביטוח. שתי העתירות מבקשות לבטל את הגבלת היחס שנקבעה בחוק. בעתירת איגוד הבנקים מבוקש גם לקבוע מפורשות כי הוראות החוק אינן פוגעות ואינן יכולות לפגוע בזכויות הנובעות מותק העבודה של עובדי התאגידים הפיננסיים עד מועד כניסת החוק לתוקף, או המחושבות לפי ותק זה. בעתירת איגוד חברות הביטוח מבוקש לקבוע כי הכבדת המס תתייחס להפרש בלבד בין עלות השכר לסכום של 2.5 מיליון ש"ח, ולא לכפל ההפרש.

לבקשת איגוד הבנקים, ביום 11 ביולי 2016 אישר בג"צ צו ביניים לפיו עובדים ונושאי משרה בתאגידים הבנקאיים שיודיעו על התפטרותם מעבודתם בתאגידים אלה בתוך 45 ימים ממועד ההכרעה בעתירה או ביטול צו הביניים, לא יאבדו את זכאותם הנוכחית לקבל את מלוא הזכויות שהיו מגיעים להם עקב סיום יחסי עובד-מעביד או סיום כהונתם אילו הסתיימו יחסים אלה במועד הגשת העתירה. ביום 27 ביולי 2016 נתן בג"צ צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם: (א) מדוע לא ייקבע במפורש כי בחישוב "ההוצאה החזויה" לא יובאו בחשבון תגמולים שונים הנובעים מוותק במקום העבודה, שנצבר לפני מועד כניסתו של החוק לתוקף; (ב) מדוע

לא ייקבע במפורש כי בחישוב "ההוצאה החזויה", תיוחס ההוצאה בשל תגמול הנובע מוותר במקום העבודה באופן יחסי לשנות העבודה שבהן הופק התגמול; (ג) מדוע לא תבוטל הגבלת היחס; (ד) מדוע לא תבוטל ההוראה בחוק המטילה נטל מס מיוחס על התאגידים הפיננסיים. כמו כן, הורה בג"צ על הרחבת מותב השופטים שידון בעתירות. בשלב זה, צו הביניים מיום 11 ביולי 2016 נותר על כנו עד להחלטה אחרת.

ביום 7 באפריל 2016, פנתה המפקחת על הבנקים לכלל הבנקים, על רקע אישור החוק שבין היתר יוצר אי ודאות לגבי זכויות עבר של עובדים ותיקים במערכת הבנקאית וביקשה, בין היתר, להעריך את ההשלכות האפשריות והסיכונים לבנק מכניסת החוק לתוקף לרבות אפשרות עזיבה של אנשי מפתח ברמות הניהוליות השונות ואת ההשפעה על תכניות ארוכות טווח של הבנק לרבות היכולת לבצע תכניות התייעלות משמעותית. הבנק השיב לפניית המפקחת ביום 20 באפריל 2016, לאחר שקיים בנושא דיון בדירקטוריון. בשלב זה עולה כי החוק צפוי להביא לפגיעה בתנאי הכהונה וההעסקה הקיימים של יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל. כמו כן, לאור אי הוודאות השוררת בשלב זה בקשר לחלק מהוראות החוק ופרשנותו, הבנק ממשיך בבחינת ההשלכות וההשפעות האפשריות מהחוק. בשלב זה, הבנק מעריך כי ההשפעה של אי וודאות זו על תכנית התייעלות של הבנק, ככל שתאושר בעתיד, אינה מהותית ובכל מקרה תיבחן במסגרת אישור התכנית כאמור.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A - מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל תיקון להוראה האמורה. התיקון מתמקד בשלושה נושאים עיקריים. האחד, הוראה כי כל חברי הדירקטוריון בתאגיד בנקאי, לרבות יו"ר דירקטוריון, יהיו רשאים לקבל תגמול קבוע בלבד. בנוסף, לגבי יו"ר הדירקטוריון, נקבעו קריטריונים לאופן בחינת גובה התגמול הקבוע ונקבע כי ניתן לשלם לו גם תנאים סוציאליים והוצאות נלוות כמקובל לנושאי משרה בתאגיד הבנקאי. לגבי תגמול שאר חברי הדירקטוריון, נקבע, כנהוג כיום בבנק, כי התגמול הקבוע ייקבע על פי המנגנון לדירקטורים חיצוניים; השני, דרישה כי תגמול משתנה שיוענק לעובדים מרכזיים בתאגיד הבנקאי יהיה בר השבה בנסיבות חריגות במיוחד, שייקבעו על ידי הבנק, בהתחשב בנסיבות שנקבעו בהוראה. כן נקבע כי התאגיד הבנקאי ינקוט בכל האמצעים הסבירים להשיב סכום הולם אם התקיימו התנאים להשבה. תקופת ההשבה נקבעה לחמש שנים עם אפשרות הארכה, לגבי נושאי משרה, בעוד שנתיים נוספות בהתקיים הנסיבות שנקבעו בהוראה. יצוין כי החובה לא תחול כאשר סך התגמול המשתנה לעובד מרכזי אינו עולה על שישית מהתגמול הקבוע שקיבל בשנה קלנדרית; השלישי (שייכנס לתוקף 6 חודשים מפרסום התיקון), הוראה כי כל תאגיד בקבוצה בנקאית יישא בעלויות נושאי המשרה והעובדים שלו, וכן איסור על עובדים מרכזיים (שאינם דירקטורים, אך כולל יו"ר ודירקטורים חיצוניים) בתאגיד בנקאי לקבל תגמול מבעל היתר שליטה או מחזיק מהותי בתאגיד הבנקאי, לרבות קרוביו ותאגידים בשליטת מי מהם, ושאינם משתייכים לקבוצה הבנקאית. הובהר כי הדרישות על פי התיקון לא יחולו על זכויות שנצברו קודם לתיקון. בנוסף, נקבעה הוראת מעבר על פיה נקבע, בין היתר, כי לגבי הסכמי תגמול שנחתמו לפני פרסום התיקון, התיקון יחול לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2017. על הסכמי תגמול שיחתמו לאחר פרסום התיקון, כולל שינוי של הסכם תגמול קיים, התיקון יחול מיידית.

ביום 14 ביולי 2016, פרסמה טיוטה מעודכנת של תיקונים להוראה האמורה אשר כוללת את התיקונים העיקריים כמפורט להלן. האחד, צמצום קבוצת העובדים המרכזיים, כך שאין חובה מנדטורית לכלול כעובד מרכזי מנהל המדווח ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל. השני, אפשרות שלא להגדיר כעובד מרכזי, מי שאינו נושא משרה שתיקון 20 לחוק החברות חל עליו, אם תגמולו בשנתיים האחרונות אינו עולה על 500,000 ש"ח לשנה או התגמול המשתנה שלו בשנתיים האחרונות אינו עולה על 20% מהתגמול השנתי. השלישי, קביעה כי לעניין תגמול משתנה, קריטריונים שנקבעו מראש יכולים לכלול מרכיב של שיקול דעת ובלבד שסכומו של מרכיב זה לא יעלה על 3 משכורות חודשיות בשנה. הרביעי, ביטול החובה כי לפחות 50% מהתגמול המשתנה בשנה קלנדרית יינתן בצורה של תגמול הוני. החמישי, ביטול חובת הדחיה והפריסה של תגמול משתנה לגבי עובד מרכזי שתקרת תגמולו תואמת את חוק התגמול החדש, וסך התגמול המשתנה שהוענק לו

בגין שנה קלדורית אינו עולה על 40% מהתגמול הקבוע באותה שנה. השישי, שינוי הגדרת תגמול קבוע כך שתגמול (כולל מניות) החסומים למימוש במועד הענקתו עשוי להיחשב כתגמול קבוע. כמו כן, במסגרת טיוטת תיקונים לקובץ שאלות ותשובות ליישום ההוראה מיום 14 ביולי 2016, הוספה, בין היתר, הבהרה כי בהתאם לתיקון שפורסם לתקנות מכוח חוק החברות, שינוי לא מהותי בתנאי כהונתו והעסקתו של נושא משרה בכירה הכפוף למנכ"ל לא יהיה טעון אישור ועדת התגמול אם אושר בידי המנכ"ל ובתנאי שמדיניות התגמול מאפשרת לאשר שינוי כאמור על ידי המנכ"ל ותנאי ההעסקה תואמים את מדיניות התגמול. עוד נכללו בטיטת התיקון לקובץ השאלות והתשובות, התאמות ומגבלות שונות בקשר לתיקונים שהוצעו להוראה עצמה.

FATCA - FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

במסגרת חוק ה-FATCA FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT, נדרשים מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם על ידי אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאים.

ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בילטרלי (להלן - "ההסכם") בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו גם בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם זה הופך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי.

ביום 6 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין היערכות ליישום הוראות ה-FATCA. בחוזר הבהיר המפקח כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן הנדרש ליישום הוראות ה-FATCA וסירוב ליתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת הוראות ה-FATCA, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981.

בהתאם לנדרש ממוסדות פיננסיים שאינם אמריקאים, נרשמו הבנק וחברות רלוונטיות מקבוצת הבנק אצל רשויות המס האמריקאיות.

הבנק עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים עם מדינות ה-OECD לצרכי מס

ביום 28 באוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר לארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות כי ישראל תאמץ את הנוהל של חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (COMMON -CRS REPORTING STANDARD) וזאת במסגרת המאבק לצמצום ההון השחור. בהתאם לנוהל זה על המוסדות הפיננסיים, ובכללם הבנקים, לערוך הליך לזיהוי בעלי החשבונות המוחזקים בהם ויעבירו לרשות המיסים מידע הנוגע לבעלי חשבונות שהם תושבי מדינות זרות. המידע יכלול את היתרות ואת ההכנסות הפיננסיות.

לשם יישום הוראות הנוהל ידרשו חתימת הסכם בין הרשויות במדינות השונות ותיקוני חקיקה.

ביום 24 בנובמבר 2015 הצטרפה ישראל לאמנה המולטילטרלית בדבר סיוע מנהלי הדדי בעניני מס. אשר פותחה על ידי ארגון ה-OECD ומועצת האיחוד האירופי ככלי לשיתוף פעולה בעניני מס ולהתמודדות בהימנעות ובהתחמקות ממס. עד כה חתמו על האמנה 98 מדינות, בהן כל המדינות החברות בארגון OECD. בהתאם להוראות האמנה, רשויות המס של המדינות יסייעו זו לזו, בין היתר, בהחלפת מידע שנחוץ למדינה המבקשת לצרכי דיני המס שלה, לפי בקשה לגבי נישום או עסקה מסויימים ובאופן אוטומטי תקופתי לפי קטגוריות שיקבעו מראש.

ביום 26 בנובמבר 2015 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 207), התשע"ו-2015, המאפשר למדינה העברת מידע, בתנאים מסוימים, הן למדינה עמה יש לישראל הסכם להקלת כפל מס, והן למדינה עמה יש לישראל הסכם לחילופי מידע.

שר האוצר יפרסם הודעה ברשומות בדבר הסכמים לחילופי מידע שנחתמו. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016.

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016

על מנת שניתן יהיה ליישם את הסכם ה-FATCA שנחתם כאמור והסכמים לחילופי מידע אוטומטיים שייחתמו בין הרשויות המוסמכות במתכונת שטבע ארגון ה-OECD, כמפורט לעיל, פורסם ביום 14 ליולי 2016 חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 227), התשע"ו-2016. בהתאם לחוק, הוטלה על מוסדות פיננסיים ישראלים החובה לדרוש מבעל חשבון המנוהל אצלו או ממי שמבקש להיות בעל חשבון מידע הדרוש לשם ברור זהותו ומדינת תושבותו לצרכי מס או אזרחותו, וביחס ליישות, גם מידע הדרוש לשם סיווג וברור זהותו של בעל שליטה בה ומדינת תושבותו לצרכי מס או אזרחותו. החוק מטיל על מוסדות פיננסיים ישראלים מדווחים חובה להעביר מידע, כהגדרתו בחוק, בדבר בעל חשבון ובעל שליטה ביישות בעלת חשבון ובדבר חשבון פיננסי. בהתאם לחוק, ניתן יהיה להטיל על מוסדות פיננסיים ישראלים מדווחים עיצום כספי בגין אי זיהוי פרטים או בשל פגם בהעברתם, וזאת מבלי לגרוע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה כאמור המהווה עבירה. כמו כן, כולל החוק תיקון להגדרת בעל שליטה בחוק איסור הלבנת הון, במטרה להתאים הגדרה זו להמלצות הארגון הבינלאומי למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור (FATF). תחילתו של החוק ביום פרסומן של תקנות שיותקנו ע"י שר האוצר בענין זיהוי בעל חשבון ומסירת פרטים, ותחילתו של התיקון להגדרת בעל שליטה בחוק איסור הלבנת הון תוך ששה חודשים מיום פרסומן של תקנות כאמור.

ביום 17 ליולי 2016 העביר שר האוצר לוועדת הכספים את טיוטת תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016, הקובעות את החובות המוטלות על מוסדות פיננסיים לצורך יישום הסכם הפטקא, ומסדירות את התהליכים השונים שעל מוסדות פיננסיים לבצע לשם בדיקת נאותות לחשבונות פיננסיים לצורך זיהוי בעלי החשבון וסיווגם כחשבונות שיש לדווח עליהם במסגרת ההסכם. כן כוללות התקנות חובת מתן הודעה ללקוח בדבר העברת מידע למנהל רשות המיסים, חובת דיווח וניכוי המוטלות על המוסדות הפיננסיים שאינם משתתפים ביישום ההסכם, והוראת מעבר ליישות אשר מתכוונת להתאגד כחברה לתועלת הציבור או כעמותה ולפעול כ"מוסד ציבורי" לפי סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה, וקובעות את התנאים שלפיהם יוכרו כ"מוסד ציבורי" כאמור לצורך הסכם הפטקא.

ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border)

ביום 16 במרס 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בעניין ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border). בהתאם לחוזר, לאור התגברות הסיכונים הכרוכים בפעילות מול תושבי חוץ, על תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, את נהליו ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ. עוד נקבע בחוזר, כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו של התאגיד בעניין סיכון cross border וסירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת חקיקה זרה החלה על הלקוח, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981.

בחודשים ספטמבר-נובמבר 2014 פנה הפיקוח על הבנקים לבנק ולחלק מהבנקים האחרים בקבוצה (להלן בפסקה זו - "הבנק") (ולמיטב ידיעת הבנק, גם לבנקים אחרים) בנושא היערכותו לסיכונים רגולציה בפעילות לקוחות תושבי חוץ בבנק. לדעת הפיקוח על הבנקים, התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל

והניסיון לאתר כספי חייבי מס, שהועברו על ידי אזרחיהם באמצעות תאגידי בנקאיים זרים, עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן גם לחשוף את הבנק לסיכונים ציוד וסיכונים מוניטין. הבנק ער לסיכונים בפעילות תושבי חוץ ולהתחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל, ובכלל זה לסיכונים בגין העלמות מס אפשריות של לקוחות שהם נישומי מס בארה"ב ("לקוחות אמריקאים"). לבנק מדיניות במסגרת איסור הלבנת הון ודרכי התמודדות עם הסיכונים בפעילות מול תושבי חוץ במסגרת נהליו השונים, לצד היערכותו ליישום הוראות ה-FATCA כמתואר בפרק זה. הבנק נקט בעבר ונוקט גם כיום בפעולות בדיקה וניטור של חשיפות וכן בפעולות מול לקוחות על מנת להקטין ככל הניתן חשש לחשבונות לא מדווחים. בתוך כך, ביחס ללקוחות אמריקאים, ועוד בטרם נחקקה רגולציית ה-FATCA, הבנק נקט צעדי מניעה שכללו הנחיות ופיקוח צמוד של היחידה הרלוונטית בבנק, בחינה של תקבולים משוויץ וממדיניות המוגדרות כמרכזיים פיננסיים בינלאומיים (המוכרים כמקלטי מס), לחשבונות בבעלות או בשליטת לקוחות אמריקאים, וכן הטלת מגבלות בפתיחת חשבונות חדשים ללקוחות אמריקאים. בהתאם לפניית הפיקוח על הבנקים, הבנק נקט גם בצעדים נוספים ובכלל זה אימוץ מסמך מדיניות ייעודי העוסק בניהול הסיכון הרגולטורי הנובע מפעילות של לקוחות תושבי חוץ וביצוע ביקורת פנימית בבנקים בקבוצה, בסיוע של משרד רואי חשבון חיצוני, הן בדבר נאותות תהליך ניהול הסיכונים המשפטיים והרגולטוריים הגלומים בפעילות תושבי חוץ והן בנושא לקוחות אמריקאיים.

לפרטים נוספים בענין חשיפות אפשריות בגין לקוחות אמריקאיים ראה דוחות כספיים לשנת 2015, פרק "מגבלות חקיקה, חקיקה ואילוצים מיוחדים שחלים על קבוצת הבנק" לפרק ממשל תאגידי.

איסור הלבנת הון וציות לחוקי המס בישראל

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 14), התשע"ו-2016

התיקון, אשר פורסם ביום 7 באפריל 2016, מוסיף לעבירות המקור המנויות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, עבירות מס, אשר נעברו בסכומים ובתנאים מסוימים. עוד נקבע, כי במקרה בו נעברה עבירת הלבנת ההון שמקורה בעבירת המס על ידי מי שאינו האדם החייב במס, תיחשב עבירת העלמת המס כעבירת מקור, ללא נסיבות או תנאים נוספים. כמו כן הורחבו סמכויות החקירה של רשות המסים ויכולתה לקבל מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, על מנת לסייע בידה לגלות ולחקור עבירות הלבנת הון שמקורן בעבירות המס. תחילתו של התיקון תוך 6 חודשים ממועד פרסומו ברשומות. הבנק לומד את התיקון לחוק והמשמעויות הנובעות ממנו לפעילות הבנק והקבוצה ונערך בהתאם.

טיטוט מכתב בנק ישראל לתאגידי הבנקאיים בענין היערכות לניהול סיכונים ציוד נוכח קביעת עבירות מס כעבירות מקור

בהתאם לטיטוט המכתב האמור, מתבקשים התאגידי הבנקאיים לבחון את השינויים הנדרשים במדיניות, בהערכת הסיכון ובנהלים בעקבות תיקון מס' 14 לחוק איסור הלבנת הון האמור, והוספת עבירות מס כעבירות מקור. לטיטוט המכתב צורף נספח המפרט "דגלים אדומים" במטרה לסייע בניהול הסיכון לתאגידי הבנקאי בקשר עם ניצולו לצורך העלמות מס.

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה) התשע"ה-2015

בהתאם להצעה, שפורסמה ביום 31 באוגוסט 2015, יחויבו גופים פיננסיים, ותאגידים בנקאיים בכללם, להעביר דיווחים שוטפים לרשות המיסים ביחס לפעילות המתבצעת בחשבונות העסקיים של לקוחותיהם (חשבונות תאגידים וכל חשבון המוגדר אצלם כחשבון עסקי). בנוסף, תוסמך רשות המיסים לדרוש מגופים פיננסיים המצאת מידע לגבי קבוצה של לקוחות בעלי מאפיינים משותפים, בשל החשד שלקוחות אלה עברו על חוקי המס באופן הגורם לאובדן מס בהיקף שאינו מבוטל. עוד מוצע לתקן את חוק איסור הלבנת הון כך שיתווספו עבירות מס חמורות כעבירות מקור, לרבות עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה ועבירות מס נוספות המתאפיינות ביסוד נפשי של כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מס.

רפורמת EMIR

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" (להלן - "רפורמת DF"). מטרת רפורמת DF, בין היתר, היא הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה. במסגרת רפורמת DF נקבעו, בין היתר, כללים לגבי סליקת עסקאות במסלוקה מרכזית, דרישות בטחונות ודיווח העסקאות למאגרי מידע ייעודיים. במקביל לרפורמת DF שפורסמה בארצות הברית, פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים - European Market Infrastructure Regulation (להלן - "רפורמת EMIR"). רפורמת EMIR חלה על כל גוף אירופאי ולכן, צפויה להשפיע על אופן פעילות הבנק במכשירים נגזרים. הסליקה המרכזית על פי רפורמת EMIR החלה ביוני 2016 עבור חברי המסלוקה באירופה. הבנק נערך ליישום הכללים מכח רפורמת EMIR, ככל שהם רלוונטיים לגביו.

יעקב מלכין מנכ"ל

יוסי לוי יו"ר הדירקטוריון

רמת גן, 9 באוגוסט 2016

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים, התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			
שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה(2) חדשית ממוצעת	שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה(2) חדשית ממוצעת	
	מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
3.89%	99.4 *	10,360.6	3.82%	102.6	10,908.0	נכסים נושאי ריבית
-	-	39.0	-	-	18.9	אשראי לציבור (3) (6)
3.47%	5.0	583.4	2.25%	4.4	788.2	אשראי לממשלה
0.10%	0.6	2,457.8	0.11%	1.2	4,500.1	פקדונות בבנקים
						פקדונות בבנק ישראל
1.89%	8.7	1,857.7	1.24%	4.7	1,525.6	אגח מוזקות לפדיון וזמינות למכירה (4)
-	-	7.7	3.49%	0.1	11.6	אגח למסחר
4.00%	0.6	60.9	3.89%	0.3	31.3	נכסים אחרים
3.01%	114.3	15,367.1	2.57%	113.3	17,783.7	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	1,208.3	-	-	1,217.4	חיובים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	- *	792.3	-	-	860.0	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5)
2.66%	114.3	17,367.7	2.30%	113.3	19,861.1	סך כל הנכסים
התחייבויות נושאות ריבית						
0.00%	-	107.4	0.09%	0.1	453.8	פקדונות הציבור
0.60%	11.3	7,505.1	0.23%	4.4	7,726.1	לפי דרישה
0.00%	-	169.5	0.00%	-	174.9	לזמן קצוב
0.62%	0.2	129.6	0.36%	0.1	111.1	פקדונות הממשלה
7.60%	13.0	703.7	5.19%	7.4	581.4	פקדונות מבנקים
3.98%	0.3	30.6	-	0.8	-	כתבי התחייבות נדחים
						התחייבויות אחרות
1.15%	24.8	8,645.9	0.57%	12.8	9,047.3	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	6,175.3	-	-	8,180.9	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	1,208.1	-	-	1,217.4	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	237.9	-	-	226.1	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (7)
0.61%	24.8	16,267.2	0.27%	12.8	18,671.7	סך כל ההתחייבויות
-	- *	1,100.5	-	-	1,189.4	סך כל האמצעים ההוניים
0.57%	24.8	17,367.7	0.26%	12.8	19,861.1	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.86%			2.00%			פער הריבית
2.35%	89.5	15,367.1	2.28%	100.5	17,783.7	תשואה נטו (8) על נכסים נושאי ריבית

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1. ו לתמצית הדוחות הכספיים. הערות לעמודים 183-186 ראה עמוד 187.

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית, פעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016		
יתרה(2) חדשית (הוצאות) הכנסה ממוצעת מימון (הוצאה) אחוזים	הכנסות (2) יתרה(2) חדשית ממוצעת מימון (הוצאה) אחוזים	מיליוני ש"ח	יתרה(2) חדשית (הוצאות) הכנסה ממוצעת מימון (הוצאה) אחוזים	הכנסות (2) יתרה(2) חדשית ממוצעת מימון (הוצאה) אחוזים	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד					
2.65%	86.8 *	13,223.2	2.47%	96.5	15,748.4
(0.14%)	(2.3)	6,402.4	(0.20%)	(3.5)	7,135.3
2.51%	84.5	6,820.8	2.27%	93.0	8,613.1
מטבע ישראלי צמוד למדד					
6.33%	21.8	1,408.8	3.93%	11.5	1,186.3
(5.21%)	(22.4)	1,754.0	(2.66%)	(9.2)	1,397.7
1.12%	(0.6)	(345.2)	1.27%	2.3	(211.4)
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
3.14%	5.7	735.1	2.52%	5.3	849.0
(0.08%)	(0.1)	489.5	(0.08%)	(0.1)	514.3
3.06%	5.6	245.6	2.44%	5.2	334.7
סך פעילות בישראל					
3.01%	114.3	15,367.1	2.57%	113.3	17,783.7
(1.15%)	(24.8)	8,645.9	(0.57%)	(12.8)	9,047.3
1.86%	89.5	6,721.2	2.00%	100.5	8,736.4

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

חלק ג- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד		
מחיר	מחיר	מחיר
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית		
3.2	(1.9)	5.1
(4.2)	(14.5)	10.3
(1.0)	(16.4)	15.4
התחייבויות נושאות ריבית		
6.8	7.1	(0.3)
5.2	5.5	(0.3)
12.0	12.6	(0.6)

הערות לעמודים 186-183 ראה עמוד 187

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק א- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים, התחייבויות והון

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			נכסים נושאי ריבית
שיעור הכנסות (הוצאות) (הוצאה)	יתרה(2) חדשית ממוצעת	מיליוני ש"ח	שיעור הכנסות (הוצאות) (הוצאה)	יתרה(2) חדשית ממוצעת	מיליוני ש"ח	
3.64%	185.5 *	10,278.1	4.55%	243.3	10,813.4	אשראי לציבור (3) (6)
-	-	33.5	-	-	23.6	אשראי לממשלה
1.16%	2.9	501.2	0.70%	2.8	802.4	פקדונות בבנקים
0.14%	1.7	2,482.1	0.10%	2.2	4,309.0	פקדונות בבנק ישראל
0.88%	7.5	1,717.7	0.66%	5.4	1,638.3	אגח מוזקות לפדיון וזמינות למכירה (4)
-	-	10.4	1.70%	0.1	11.8	אגח למסחר
4.97%	1.2	48.9	0.96%	0.2	41.6	נכסים אחרים
2.66%	198.8	15,071.9	2.90%	254.0	17,640.1	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	1,195.8	-	-	1,225.4	חיובים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	- *	755.1	-	-	869.5	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5)
2.35%	198.8	17,022.8	2.59%	254.0	19,735.0	סך כל הנכסים
התחייבויות נושאות ריבית						
פקדונות הציבור						
0.17%	0.1	117.1	0.13%	0.2	310.3	לפי דרישה
0.11%	4.0	7,511.1	0.06%	2.5	7,786.9	לזמן קצוב
0.00%	-	174.9	0.00%	-	163.7	פקדונות הממשלה
(0.30%)	(0.2)	133.7	0.18%	0.1	111.5	פקדונות מבנקים
2.95%	10.8	736.5	3.09%	9.5	620.2	כתבי התחייבות נדחים
(0.72%)	(0.1)	27.9	-	1.0	-	התחייבויות אחרות
0.34%	14.6	8,701.2	0.30%	13.3	8,992.6	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	5,796.3	-	-	8,108.9	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	1,195.7	-	-	1,225.4	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	239.2	-	-	236.4	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (7)
0.18%	14.6	15,932.4	0.14%	13.3	18,563.3	סך כל ההתחייבויות
-	- *	1,090.5	-	-	1,171.7	סך כל האמצעים ההוניים
0.17%	14.6	17,022.9	0.13%	13.3	19,735.0	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.32%	-	-	2.60%	-	-	פער הריבית
2.46%	184.2	15,071.9	2.75%	240.7	17,640.1	תשואה נטו (8) על נכסים נושאי ריבית

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1. ו לתמצית הדוחות הכספיים. הערות לעמודים 186-183 ראה עמוד 187.

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית, פעילות בישראל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			
יתרה(2) חדשית ממוצעת (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה(2) חדשית ממוצעת (הוצאה)	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה(2) חדשית ממוצעת (הוצאה)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים
מטבע ישראלי לא צמוד						
15,597.5	175.0 *	12,980.7	3.05%	236.0	2.71%	סך נכסים נושאי ריבית
7,022.7	(4.6)	6,352.8	(0.17%)	(6.0)	(0.14%)	סך התחייבויות נושאות ריבית
8,574.8	170.4	6,627.9	2.88%	230.0	2.57%	פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
1,209.3	13.4	1,403.9	1.26%	7.6	1.92%	סך נכסים נושאי ריבית
1,441.9	(9.8)	1,802.8	(0.99%)	(7.1)	(1.09%)	סך התחייבויות נושאות ריבית
(232.6)	3.6	(398.9)	0.27%	0.5	0.83%	פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
833.3	10.4	687.3	2.51%	10.4	3.05%	סך נכסים נושאי ריבית
528.0	(0.2)	545.6	(0.08%)	(0.2)	(0.07%)	סך התחייבויות נושאות ריבית
305.3	10.2	141.7	2.43%	10.2	2.98%	פער הריבית
סך פעילות בישראל						
17,640.1	198.8	15,071.9	2.90%	254.0	2.66%	סך נכסים נושאי ריבית
8,992.6	(14.6)	8,701.2	(0.30%)	(13.3)	(0.34%)	סך התחייבויות נושאות ריבית
8,647.5	184.2	6,370.7	2.60%	240.7	2.32%	פער הריבית

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

חלק ג- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			
גידול (קטון) הנובע משינוי שינוי	מחיר	כמות	
נטו	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית			
12.0	45.8	57.8	אשראי לציבור
25.0	(27.6)	(2.6)	נכסים נושאי ריבית אחרים
37.0	18.2	55.2	סך כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
(0.2)	1.6	1.4	פקדונות הציבור
(0.2)	0.1	(0.1)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(0.4)	1.7	1.3	סך כל הוצאות הריבית

הערות לעמודים 186-183 ראה עמוד 187

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

הערות לעמודים 183 עד 186:

1. הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
2. על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במטבע ישראלי לא צמוד- על בסיס יתרות יומיות).
3. לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
4. מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכתה/ נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/ הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון עצמי במסגרת רווח כולל מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן"

לשישה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		
ב-30 ביוני		ב-30 ביוני		
2015	2016	2015	2016	
3.1	(1.2)	1.1	(0.4)	לא צמוד
2.7	(1.7)	3.4	0.4	צמוד מדד
25.6	18.9	23.6	21.4	מטח וצמוד מטח
31.4	16.0	28.1	21.4	

5. לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
6. עמלות בסך 8.1, 15.9, 8.2 ו-17.3 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 ו-2015 בהתאמה.
7. לרבות מכשירים נגזרים.
8. תשואה נטו- הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
9. השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה.

<p>ABC - ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.</p>
<p>EAD - Exposure At Default - החשיפה בעת הכשל - היקף חשיפתו או חשיפתו בעת כשל לסיכון אשראי של צד נגדי.</p>
<p>FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.</p>
<p>LDC - Less Developed Country - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.</p>
<p>LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).</p>
<p>Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.</p>
<p>LGD - Loss Given Default - שיעור ההפסד בהינתן כשל - אחוז ההפסד מהחשיפה הכללית כאשר לקוח פושט רגל.</p>
<p>CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.</p>
<p>CLS - Continuous Linked Settlement - הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכונים סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטראלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.</p>
<p>Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.</p>
<p>EMIR - European Market infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.</p>
<p>FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).</p>
<p>FNMA - Fannie Mae - חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).</p>
<p>GNMA - Ginnie Mea - חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).</p>
<p>Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים השוק בפעילויות שונות.</p>
<p>א. איגום - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייס חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגום מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגום יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).</p>
<p>איגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - איגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הרבית והקרן מתבססים על תזרימים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.</p>

	איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - נייר ערך שתשלומי הרבית והקרן בגינו מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.
	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.
	אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
	ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.
	אשראי on call - אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
ב	באזל 2/ באזל 3 - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".
	הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.
	הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).
	הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך הלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.
	הלוואה לדיר - הלוואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא נתינה למטרת עסק: 1. ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוצה; 2. ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח; 3. ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
	4. ההלוואה מיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.
	הלוואת בלון/בולט - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הרבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הרבית משולמת בסוף התקופה.
	הלמ"ס - השלכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.
	הסכמי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמצעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהוון בשיעור הרבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפזם, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת ע"י הגורמים העסקיים המטפלים בלווה, ע"י יחידות ניהול סיכונים האשראי בחטיבה לניהול סיכונים ובאמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם. ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינה. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שייוצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפירעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידיהן. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותו או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאי החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חוזה **SWAP** - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזה אקדמה (**FORWARD**) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסויימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.

חוזה עתידי (**FUTURE**) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסויימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

	<p>חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזיה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים. חוזיה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.</p>
	<p>חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.</p>
י	<p>יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות. יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.</p>
כ	<p>כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה. כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה (Probability of Default) PD - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלוה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו. כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג. לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר החזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".</p>
מ	<p>מדיניות מוניטרית - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הרבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים. מדיניות פסיקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר מס"ב - מרכז הסליקה הבנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים. מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לגורמים עסקיים נוספים. מק"מ - מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא רבית. משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הרבית של האיגרת.</p>
נ	<p>נגזר אשראי - חוזיה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון. נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייצגת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר, ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר. ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כאיגרות חוב המוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב. (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי ASK ו-BID, הפרשים בין מחירי wholesale ו-retail, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.</p>

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואו.	0
סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לווה, כמוגדר להלן: סך כל הסכומים האלה:	
1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.	
2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה: 10% מיתרת עסקה עתידית.	
א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה: (1) עסקה מסוג Forward או Future, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פירעונה; (2) עסקת חליפין ברבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער; (3) הסכם מסוג Forward rate agreement או Future rate agreement. (4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:	
עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה היומית של ה"מרג'ין"; יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א)(1) לעיל, אשר תקוזז במועד פירעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.	
סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.	
3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת ביטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.	
4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:	
א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפירעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.	
ב. התחייבות למתן חבות לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.	
ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, באותו סכום.	
סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.	
סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.	
סיכון נזילות - הוא האפשרות שבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.	
סיכון רבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הרבית במטבעות השונים.	

	סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי רבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).
	סיכון תפעולי - הסיכון שליקויים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.
	סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.
ע	ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:
	1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;
	2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;
	3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
	4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.
	ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.
	ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.
פ	פח"ק - פיקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:
	1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה.
	2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.
	3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.
	4. הפיקדון אינו צמוד.
	פיקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא רבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים ברבית בנק ישראל.
	פיקדון רבית יומי (פר"י) - פיקדון שניתן למשוך אותו בכל יום, הנושא רבית ואינו צמוד.
	פקדונות לזמן קצוב - פיקדונות בהם למפקדי אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.
	פקדונות לפי דרישה - פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.
ק	קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.
	קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.
	קרן נאמנות - קרן המנהלת על ידי גוף שהוא הנאמן שלה - כגון בנק, חברת ביטוח, או חברה להשקעות בניירות ערך - על פי הסכם נאמנות שאישרה הרשות לניירות ערך, ולאחר פנייה לציבור באמצעות תשקיף.
	קרן נאמנות מאפשרת למשקיעים לפזר השקעות על ידי השקעה בסל מגוון של ניירות ערך.
ר	רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב ע"י חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.
	רבית בנק ישראל - רבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים.
	רבית פריים - רבית הנקבעת בכל בנק על בסיס רבית בנק ישראל.

ש	<p>שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:</p> <p>רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;</p> <p>רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;</p> <p>רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.</p> <p>שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.</p> <p>שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.</p> <p>שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.</p> <p>שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.</p> <p>שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.</p> <p>שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווחה נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.</p> <p>שירותים בנקאיים אוטומטים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:</p> <p>(1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק להלן (POS) לחברות לרטיסי אשראי.</p> <p>(2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.</p> <p>(3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.</p> <p>(4) מתן שירותי תקשורת לחברות לרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידי הבנקאיים המשתתפים במכרזים המוניטריים מול בנק ישראל.</p>
ת	<p>תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח כי התאגידי הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידי הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים.</p> <p>תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם סך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.</p> <p>תעודת סל - נייר ערך המקנה למחזיק בו תשואה על פי מדד כלשהו. מנפיק התעודה מבטיח לקונה להחזיר לו את כספו בתום תקופה מסוימת בתוספת שיעור העלייה של המדד שהתעודה צמודה אליו.</p> <p>תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורביית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רבית שנתית אפקטיבית.</p>

אינדקס

66	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
8	אסטרטגיה עסקית	
23,99	באזל	ב
66	בקורות	
86	גידור	ג
73	דוח רווח והפסד	ד
74	דוח על הרווח הכולל	
76	דוח על השינויים בהון	
78	דוח תזרים מזומנים	
71	דוח רואי החשבון המבקרים	
24,100	דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	
23,99	הון והלימות הון	ה
24,100,101	הון עצמי רובד 1	
24,100	הון רובד 2	
180	הלבנת הון	
19	הלוואות לדיור	
	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	
42,84,138	הפרשה למסים על הרווח	
16,159	הפרשה להפסדי אשראי	
14,82,95	הצגה מחדש	
85		
19,85,138	חובות בעייתיים	ח
41,134	חובות פגומים	
6,24,100	יחסי הון	י
23,99	יעד הון	
41	לווים גדולים	ל
25,38,115,126	לקוחות עסקיים	
25,37,115,126	לקוחות קמעונאיים	
75	מאזן	מ
25,115	מגזרי פעילות פיקוחיים	
126	מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה	
10	מדד המחירים לצרכן	
46	מדינות זרות	
66	מדיניות חשבונאית	
8,40	מדיניות ניהול סיכונים	
41	מוסדות פיננסים זרים	
78	מזומנים ושווי מזומנים	
49	מימון ממונף	
24,102	מינוף	
178,179	מיסוי	
12,142	מסגרות אשראי	
107	נגזרים	נ
64,103	נזילות	
20,91	ניירות ערך	
41	ניתוח תרחישי קיצון	

23,100	נכסי סיכון	
41	סיכון אשראי	0
64	סיכון מימון	
64	סיכון נזילות	
50	סיכון רבית	
49	סיכון שוק	
14,168	עמלות	ע
19,43	ענפי משק	
49	ערך בסיכון (VAR)	
6,21,64,97	פקדונות הציבור	פ
73	רווח למניה	ר
146	שווי הוגן	ש
49,50	תיאבון לסיכון	ת
91	תיק למסחר	
6	תשואה להון	